

Nr. 10622/04.04.2025

Către,
AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ
În atenția doamnei Nicoleta-Mioara CÎRCIUMARU – Președinte

Spre știință,
MINISTERUL FINANȚELOR
În atenția domnului Marius ZINCA – Secretar de stat

Direcția Generală de Legislație Fiscală și Reglementări Vamale și Contabile
În atenția domnului Adrian STOICA – Director General

Ref: Practica eronată a autorităților fiscale de a utiliza rata dobânzii de referință a BNR, reglementată prin Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, drept nivel de preț de piață pentru rata dobânzii aplicată în tranzacțiile dintre persoane afiliate

Stimată doamnă Președinte,

În baza prevederilor Hotărârii Consiliului Superior al CCF nr. 3/2025 pentru aprobarea Procedurii interne privind asigurarea implementării și aplicării art. 2 din Procedura de îndrumare și asistență a contribuabililor/plătitorilor acordată de către Agenția Națională de Administrare Fiscală și a activității de coordonare metodologică pentru aplicarea unitară a legislației fiscale și procedural fiscale desfășurate de structurile de asistență contribuabili, precum și în domeniul tehnologiei informației, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 1.233/2021, cu modificările și completările ulterioare,

și având în vedere numeroasele sesizări primite din partea consultanților fiscali, membri ai Camerei Consultanților Fiscali, referitoare la practica autorităților fiscale de a utiliza rata dobânzii de referință a BNR reglementată de Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 („OG 13/2011”) ca nivel de preț de piață în cazul dobânzilor aferente împrumuturilor intra-grup,

vă înaintăm spre analiză o propunere menită să asigure o interpretare și o aplicare unitară a legislației fiscale, cu implicații majore asupra activității contribuabililor afiliați unor grupuri de companii, precum și asupra încrederii acestora în administrația fiscală și, implicit, asupra execuției bugetului de stat.

Problema identificată

S-au înregistrat numeroase situații în care organele cu atribuții de control fiscal ale ANAF ajustează „din oficiu” dobânzile aplicate în cadrul împrumuturilor intra-grup la nivelul ratei dobânzii de referință a BNR, fără efectuarea unei analize conforme cu principiile prețurilor de transfer.

Această abordare formalistă contravine principiilor economice și juridice aplicabile și poate genera nu doar prejudicii contribuabililor, ci și riscuri semnificative pentru administrație – inclusiv contestarea și anularea în instanță a ajustărilor respective. Mai mult, perpetuarea acestei practici transmite eronat contribuabililor ideea că documentarea valorii de piață a tranzacțiilor intra-grup ar fi inutilă.

Deși nu există nicio prevedere legală expresă care să considere rata dobânzii de referință a BNR drept echivalentă cu dobânda la valoarea de piață, interpretarea eronată persistă, fiind alimentată de o coroborare defectuoasă a legislației în practica organelor fiscale.

Poziția CCF

Obiectivul general al OG 13/2011 este de a reglementa ratele dobânzilor legale remuneratorii și penalizatoare pentru obligațiile monetare din România în situațiile în care părțile implicate nu au convenit în mod explicit asupra unei rate specifice a dobânzii. Prin raportarea la rata dobânzii de referință a BNR, OG 13/2011 furnizează un mecanism legal pentru determinarea dobânzii în dreptul civil și comercial, în special în cazurile de întârziere a plăților sau în absența unor termeni contractuali specifici.

În fapt, rata dobânzii de referință a BNR este stabilită de Consiliul de Administrație al BNR și reprezintă un instrument-cheie de politică monetară, care influențează costul creditării în economie și ajută la controlul inflației, precum și la stabilitatea cursului valutar.

În ceea ce privește legislația fiscală, până la sfârșitul anului 2017, Codul Fiscal prevedea explicit, la art. 27 alin. (7), că dobânzile deductibile aferente împrumuturilor obținute de la entități nefinanciare erau limitate la nivelul ratei dobânzii de politică monetară a Băncii Naționale a României, corespunzătoare ultimei luni din trimestru, pentru împrumuturile în lei, și la nivelul de 4% pentru împrumuturile în valută.

Totuși, această prevedere, chiar și atunci când era în vigoare, nu putea constitui o justificare a utilizării ratei dobânzii de referință a BNR ca etalon pentru determinarea valorii de piață a dobânzilor în cazul împrumuturilor intra-grup, deoarece prevederea viza exclusiv nivelul acceptat de autoritățile fiscale pentru **deductibilitatea cheltuielilor cu dobânda – un aspect distinct față de analiza prețurilor de transfer.**

Cu atât mai puțin această prevedere, care nu mai este în vigoare din 2017, nu poate justifica perpetuarea practicii actuale a organelor cu atribuții de control fiscal din cadrul ANAF.

Practic, nu există, în prezent, nicio referire expresă în legislația fiscală din România că rata dobânzii de referință a BNR să fie utilizată ca un înlocuitor/substitut direct al valorii de piață pentru dobânda practică în tranzacțiile financiare dintre persoanele afiliate. În mod evident, rata dobânzii de referință a BNR nu reflectă condițiile de piață specifice și relevante pentru o tranzacție de finanțare intra-grup, întrucât aceasta nu ia în considerare factorii critici de comparabilitate care impactează nivelul ratei de dobânda stabilită între părți, precum riscul de credit al respectivului debitor, suma împrumutată, moneda, maturitatea, existența garanțiilor, prioritatea la plată, scopul respectivului împrumut etc.

Analiza valorii de piață a ratei de dobândă practică în cadrul împrumuturilor intra-grup trebuie să respecte litera și spiritul Codului fiscal, Art. 11 (4), respectiv Ordinul 442/2206 privind dosarul prețurilor de transfer, care fac explicit referire la Liniile Directoare OCDE privind prețurile de transfer. Aceste acte legislative conțin prevederi specifice cu privire la etapele ce trebuie parcurse în scopul stabilirii și/sau documentării valorii de piață a ratelor de dobânda aferente tranzacțiilor intra-grup.

Astfel, conform prevederilor Art. 11 (4) din Codul fiscal, toate tranzacțiile între părți afiliate trebuie să se desfășoare cu respectarea principiului valorii de piață. Dacă acest principiu nu este respectat, autoritățile fiscale au competența de a ajusta sau estima veniturile sau cheltuielile aferente rezultatului fiscal oricărui dintre părțile afiliate. Această ajustare sau estimare trebuie să se bazeze pe tendința centrală a pieței. Pentru a determina valoarea de piață a tranzacțiilor, Art. 11 (4) prevede mai multe metode acceptabile, inclusiv metoda comparării prețurilor, metoda cost plus, metoda prețului de revânzare, metoda marjei nete și metoda împărțirii profitului. În plus, orice altă metodă recunoscută în Liniile directoare OCDE privind prețurile de transfer este, de asemenea, considerată acceptabilă.

Această referire la principiul prețului de piață și acceptarea metodologiilor recunoscute de OCDE arată clar o departajare între modul de determinare a ratelor de dobândă în tranzacțiile cu părți afiliate, respectiv modul de determinare a ratei dobânzii de referință a BNR.

Accentul pus pe obligația respectării principiului valorii de piață și alinierea cu normele internaționale privind prețurile de transfer evidențiază o cerință de analiză economică a condițiilor de piață, și nu o simplă aplicare a unei rate de referință naționale stabilită de Consiliul de Administrație al BNR, rată de referință care nu ia în considerare nici particularitățile tranzacției testate și nici riscul de credit al debitorului.

În concluzie, rata dobânzii de referință a BNR, stabilită prin Ordonanța Guvernului 13/2011, nu poate fi considerată echivalentă cu valoarea de piață a ratelor de dobânda practică în cadrul împrumuturilor intra-grup. Drept urmare, utilizarea ratei dobânzii de referință a BNR în cadrul procedurii de estimare a prețurilor de transfer de către autoritățile fiscale este, nu doar lipsită de temei legal, ci și eronată pe fond, întrucât încalcă dispozițiile exprese ale art. 11 alin. (4) din Codul fiscal.

Propunere

Camera Consultanților Fiscali apreciază că problema descrisă se poate soluționa relativ ușor de către administrația fiscală, iar pentru aceasta, se impune o clarificare explicită la nivelul normelor interne, comunicată însă și public contribuabililor prin publicare atât pe site-ul ANAF (secțiunea dedicată prețurilor de transfer), cât și pe site-ul CCF, conform celor prevăzute în OMF 6649/2023, prin care să se reafirme următoarele aspecte:

- Orice tranzacție desfășurată între persoane afiliate trebuie analizată atât de contribuabili, cât și de autoritățile fiscale, cu respectarea strictă a prevederilor legislative în vigoare – respectiv Codul fiscal și normele metodologice aferente, Ordinul nr. 442/2016 privind întocmirea dosarului prețurilor de transfer, precum și Liniile Directoare OCDE privind prețurile de transfer;
- În cazul particular al împrumuturilor intra-grup, analiza implică parcurgerea unor etape precise, ce includ: identificarea și analiza raporturilor comerciale și financiare dintre părți, definirea corectă și explicită a tranzacției analizate (împrumut, capital etc.), selectarea celei mai adecvate metode de analiză a prețurilor de transfer și aplicarea corespunzătoare a acesteia pentru determinarea valorii de piață a ratei dobânzii. În cadrul acestui proces, o atenție specială trebuie acordată analizei factorilor de comparabilitate, în special evaluării riscului de credit al debitorului și identificării particularităților tranzacției respective, elaborării studiului de comparabilitate, realizării ajustărilor necesare pentru a asigura comparabilitatea între tranzacția analizată și cele incluse în eșantionul de comparație, precum și documentării riguroase a întregului proces.

Considerăm că o astfel de clarificare va contribui semnificativ la aplicarea corectă și consecventă a principiului valorii de piață, va reduce numărul de litigii fiscale și va consolida încrederea contribuabililor în corectitudinea și echitatea abordării administrației fiscale.

În situația în care apreciați că interpretarea noastră necesită completări sau ajustări, vă adresăm rugămintea de a ne transmite punctul dumneavoastră de vedere oficial, în spiritul unui dialog deschis și constructiv, orientat către aplicarea unitară și predictibilă a legislației fiscale.

Cu deosebit respect și încredere în continuarea unei cooperări eficiente pentru conformarea fiscală,

Dan MANOLESCU
Președinte CCF